

ERDÉSZETI UJSÁG

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt — kr.
Fél évre 2 frt — kr.
Negyed évre 1 frt — kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily
írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez
küldendő.

Megjelenik

minden Kedden

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak
helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél
30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mér-
sékelt díjak egyezség szerint.

Erdősítés.

Lapunk mult számában rövideden meg-
emlékeztem arról, hogy az erdőgazdaság milyen
előnyökkel jár s azt a mezőgazdaság mellett
vagy kedvéért nem hogy elhanyagolni nem
szabad, de sőt kötelességünk fölvirágoztatására
minden lehetőt elkövetni.

Az erdőgazdaság fejlesztésének és fölvi-
rágoztatásának egyik legfőbb föltétele az erdő-
sítés.

Az erdősítés legrégibb és legelterjedtebb
módja a vetés volt és annak bizonyos körül-
mények között és talaj viszonyok mellett némely
előnyeit elvittalni nem lehet, így például elő-
nyösen alkalmazható a nagyobb, könnyen és

jól megmunkálható, előbb szántónak használt
területeken, erdőtisztásokon, gyökerekkel be-
font sziklás, kőgörgeteges területeknél stb. Te-
kintettel azonban az eredmény ama biztosságára,
melyet a csemeték ültetésével való erdősítés
nyújt, ennek a vetés fölött való nagy előnyét
el kell ismernünk.

A csemetékkel való erdősítésnél az első
és legfőbb kellék az, hogy a beerdősítendő
terület nagyságához arányított csemete kerttel
rendelkezzünk, melyre az erdőgazdának éppen
olyan szüksége van, mint a mezőgazdának a
a jó vetőmagra.

Igaz ugyan, hogy a földmívelésügyi m. kir.
ministerium a kopár területek beerdősítésének
előmozdítása s lehetővé tétele czéljából a cse-

TÁRCZA.

Sasok és keselyük vadászata.

Fönt az égbe nyuló havasok óriás szikláin, ott
tartozkodnak a lég daliái, a sasok és keselyük. A Re-
tyezát hegylánczon igen nagy számban és változatban
fordulnak elő,

Ott látjuk a kőszáli sast fehér és sötét-barna
fark sávjával, a mint méltóságteljesen emelkedik a ma-
gasba, vég nélküli köröket írva le, a mig el nem tűnik
szemeink elől; távolabb 15—20 darab keselyű is föl-
tűnik; vannak köztük szénfeketék, szürkék, tarkák,
kisebbek és nagyobbak; hosszasan keringenek, bizo-
nyosan valami préda fölött, mely valamely medve által
leütött ökörből állhat.

A vér lázasan lüktet ereimben látásukra s eszembe
jutnak ezeknek a szárnyas rablóknak gonosz tettei;
a mélységbe taszított s összetört tagokkal fekvő zer-

gék, a melyek üvegesedő szemmel tehetetlenül nézik
gyilkosuk szörnyű munkáját, avagy az őzgidák és si-
ketfajdok kétségbeesett menekülését látom, a mint
végre megadva magukat a sorsnak, meglapulva várják
halálos félelemtől eltelve, elkerülhetlen sorsukat.

Kora reggel van. A nap tányérja fényesen tűnik
elő a sziklaormok mögül, én pedig két munkással
igyekszem a „Szekér“ nevű havasra. Sok mászás,
ereszkedés, kapaszkodás és még több izzadság után
érkezünk oda s folyik a nehéz munka.

Érkezéseünkör egy közeli bokorból siketfajd tyuk
fut ki 4 csirkéjével s megállnak tőlünk vagy harmincz
lépésnyire s én élvezettel szemlélem a gyönyörű lát-
ványt. Egyszerre erős szárnyzuhogást hallok s a mint
föltekintek, látom, hogy egy nagy kőszáli sas akar le-
csapni a fajd családra. Nekem sem kell több, hirtelen
lekapom hűséges golyós fegyveremet, de későn, mert,
a fajdok már bemenekültek a közeli fiatal lucz feny-
vesbe és a sas utánuk, de csak a fák fölött s egyszerre
csak lecsap a fák közé jó távol. Mérgesen állok ott,

metéket részint ingyen, részint pedig annyira alacsony áron szolgáltatja az erdősíteni vágyó birtokosoknak, hogy ezek költsége nem arányítható a csemetekert telepítésének magasabb költségeihez, mégis szerintem mindig ajánlatosabb saját csemetekerttel birni, mert:

1. a csemetekert a beerdősítendő területhez közel esvén, a szállítási költségek apadnak;

2. a saját csemetekertből nyert csemeték szállítás közben nincsenek annyi különféle veszélynek és rongálásnak kitéve, mint a messze vidékről hosszadalmasan szálítottak; ilyen veszedelemek: a gyökérzet elfonnyadása, kiszáradása, az érzékeny fonal (hajsza) gyökerek lehorzsolódása, sőt gyakran még az elfagyás is.

Ezek előrebocsátása után s a nélkül, hogy magamnak a csálhatatlanságot vindikáljam s abban a biztos reményben, hogy igénytelen, de hosszas tapasztalat és megfigyelés árán szerzett nézeteim nem lesznek félreismerve, bátor leszek az erdősítés köréből a gyakorlati életbe vágó egyet-mást egy cikksorozatban elmondani.

Mivel pedig minden dolognak a rend a veleje, itt is mielőtt magára az erdősítésre, a vetésre, vagy ültetésre térnék, kénytelen vagyok első sorban a csemetekerttel, helyének megválasztásával, telepítésének, kezelésének mód-

jával foglalkozni s így első kérdésül azt vetem föl, hogy:

„I. Hová csináljuk a csemetekertet?”

Olyan kérdés, melyre a felelet épp oly nehéz, mint a milyen könnyűnek látszik.

Már magának a fekvésnek számos ellensége van; ilyenek: a merev kitettség délnek vagy nyugatnak, szárazság, tulságos nedvesség, meredekség, vizmosás, elárnyékolás stb., melyek mindegyikével számolni kell. Azután következik az ágyások különféle ellenségeivel való leszámolás.

A csemetekert helyének megválasztásánál első sorban szem előtt tartandó a fekvés minősége; figyelemmel kell lennünk, hogy az a szárazság és fagy ellen védve legyen, másrészt pedig a vizenyösségnek ne legyen kitéve. A szárazságnak, illetve a kiszáradásnak leginkább a déli és nyugati oldalak, míg a fagnak és vizenyösségnek inkább az észak és keleti oldalak vannak kitéve. Így is baj, amugy is baj, mit tegyen hát az ember?

A tapasztalatból megokosodott tudósok azt mondják, hogy a hol sik tér hiányában csemetekertnek okvetlen hegyoldalt, illetőleg kisebb hajlású területet kell választani, ott legjobb az észak-keleti fekvés az északi és észak-keleti szél ellen való megfelelő védelemmel, például délnyugoti irányu hérczek, esetleg még

hogy nem tudtam ezt a szép rablót leemelni, a mint egyik munkásom figyelmeztet, hogy az megint közeledik; nekem sem kell több: jól megnézem, egy durranás és a lég királya zuhan lefelé, utána pedig egyik szárnya, melyet expansiv golyóm szelt le. Kimondhatlan öröm fogott el: embereim oda szaladnak, a szárnyat meg is találják, de a sas — az nincs sehol.

No, ez szép dolog, gondolom magamban s ugyan csak biztatam embereimet a keresésre; egyszer csak az ős rómaiak egyik ivadéka elkezd dumnyezózni (istenezni). Oda sietek, hát majd megpukkadtam mérgemben, a mint látom, hogy az egyik atyafi ugyancsak dühösen vagdal a baltájával s közbe nagyokat káromkodik; alig bírom elhuzni a sastól, mikoris dühösen mutatja jobb kezét, melyet a sas csunyan összemarcangolt. Ő ugyanis megtalálva a sast, lábainál fogva fölemelte s úgy hozta, ez azonban hirtelen föleszmélt s karmait bele mélyesztette az atyafi karjába, mire ő azt földhöz vágta s baltájával össze-vissza darabolta.

Nem volt mást mit tennem, szebb tollait össze-

szedtem s karmait, melyek egy medvének sem válnának szégyenére, levagdaltam, azután megkínáltam flaskomból az én dühös munkásomat, kinek karjából csak úgy patakzott a vér, mire aztán kiderült az arcza s azon a harag vonásai elsimultak.

Egy nagy fakó keselyűt a „Zenoga” legmagasabb csucsáról löttem volt le; itt ugyanis a háromszögelléshez szükséges zászlós rudakat állítottuk föl éppen, midőn egyik munkásom figyelmeztetett a keselyűk közeledésére. Egy kis ideig keringtek a légben, azután tölem mintegy 500 lépésnyire leszálltak. Csendre intettem munkásaimat s még lélekzetemet is visszafojtva igyekeztem őket a sziklák között meglopni.

Midőn már vagy 250 lépésnyire voltam, meg kellett állnom, mert már tovább észrevétlenül nem közeledhettem. Isten neki! gondoltam magamban, a mint lesz, úgy lesz, ha találok, ha nem, már csak lövök s célba vettem egy rendkívül öreg fakó keselyűt (gyps fulvus). A lövés eldördül s látom, hogy a kiszemelt áldozat örült sebességgel gurul lefelé a meredek hegy-

ki nem használt allabok mögött; a vízszintes fekvésnek megválasztásánál pedig, mely az előbbinél — kivéve a vízenyősséget és a beárnyaló helyzetet — mindig jobb, szintén arra kell törekedni, hogy az főleg az északi és keleti szelek ellen védve legyen.

A mi magát a talaj minőségét illeti, az annál alkalmasabb csemeték nevelésére, mentül porhanyóbb, üdőbb, mélyebb termő rétegű, hajszálcsövesebb (porosusabb) és kövérebb ilyen talajra van szükségünk, ha erőteljes, dús gyökérzetű csemetéket akarunk nevelni. Ennek ellenében kiélt, csekély termő rétegű, száraz, szikes, nedves agyagtalaj, valamint kavicsos száraz talaj csemetekertnek egyáltalán nem alkalmas. A homokos agyag talaj minden körülmények között alkalmas és jó termő erőben könnyen megtartható. —

Ezek lennének azok az irányelvek, melyeket itt dióhéjba szorítva mint olyanokat ajánlhatok a tisztelt olvasó figyelmébe, a melyek betartása mellett biztosak lehetünk abban, hogy a csemetekert fekvésének és talajának megválasztásánál helyes nyomon haladunk s az azokhoz fűzött reményünkben csalatkozni nem fogunk.

Magának a csemetekert telepítésnek célját és kivitelének módozatait a következő cikkben kívánom fejtegetni.

(Folytatás következik.)

Retyezát fanemeiről.

A lefolyt nyarat Hunyadvármegye déli havasain, a Retyezát nevű óriás heglánczolatán töltöttem s ott az erdei felmérésnél segédkeztem, mely alkalommal jól szemügyre vehettem az ott előforduló fanemeket, melyek közül első sorban a sokak által talán nagyon is kevésre méltatott bérczi fenyőről (*pinus mughus*) akarok egyet-mást elmondani.

Az itt előforduló bérczi vagy henye fenyő az itteni nagy magasságu havasokon igen későn virágzik; a hó a legjobb időjárás mellett is csak júniusban megy — illetve olvad el.

Valóban nagyszerű látvány, a mint a karcsu fenyvesek határánál sötét-zöld színével még egy nagy magasságig hol nagyobb területet foglalva el, hol meg kisebb csoportokban vagy egyes bokrokban huzódik föl oda, a hol a havasi fenyő (*pinus cembra*) kivételével más fanemnek a tenyészte megszűnik.

A bérczi fenyő magassága a két és fél métert, vastagsága pedig a 20 centimétert nem igen haladja meg. A más fák által való beárnyékolást nem tűri. A haszon, mit ez a fa nyújt, igen nagy s csak az tudja méltányolni, a ki tapasztalta.

Nagy szerepe van a hó elolvadásában, mely nem ritkán a 3—4 méter magasságot is elérvén, a kis fát egészen lenyomja, úgy hogy semmi része sem látszik ki alóla, de a tavaszi napsugár fölkeresi a bérczi fenyőnek mélyen a hó alá temetett ágait és azután gyorsan olvad a hó, mert — mint ismeretes — a sötét színek a nap melegét igen felszívják, de a nyert meleget ki is sugározzák minél fogva a körülöttük levő hó elolvad s vékony kis erecskék támadnak benne, a melyek mind jobban

oldalón s egy kinyuló sziklához érve, onnan alá zuhan a mintegy 150 méternyi mélységbe.

Még mérgelődtem, hogy olyan messzire gurult, midőn egyszerre legnagyobb meglepetésemre látom, hogy kiterjerjesztett szárnyakkal — bár gyöngén — tovább röpül s a lövés helyétől mintegy másfél ezer lépésnyire lezuhan a bérczi fenyők tömkelegébe. Kereszük mi azután napestig, de eredmény nélkül, mire az ott őgyelgő pásztorfiuknak 1 frt jutalmat ígértem, ha megtalálják.

Harmadnap azután jelentkezett is a fiu a jutalomért, mert a keselyűt megtalálta. Vasárnapi nap lévén, a munka szünetelt s így puskámát magamhoz véve, a fiu csakhamar oda vezetett, a hol a keselyű feküdt; valóban megsajnáltam, hogy olyan szörnyen kinlódott. A golyó ugyanis a czombja előtt furódott a hasába s a beleit szétroncsolta s ott, a hol a golyó kiment, kilógtak a belek; midőn a bérczi fenyők között lezuhant, kicsüngő belei bele akadtak a fenyő ágaiba s ott azoknál fogva megfogódott. A pásztor fiu azt ál-

litotta, hogy midőn megtalálta, akkor még élt s szeméit dühösen forgatta.

Megdöglött a szegény juhásznak egy nagy disznója a Bukura nevű havason s miután akkortájt éppen ott tartózkodtam, eljött hozzám panaszkodni kára fölött. No — gondoltam — ez nekem szerencse s hogy némileg megvigasztaljam, adtam neki két frtot azzal a megbizással, hogy a döögöt vágja ketté s az egyik felét tegye ki a tisztásra a sasoknak. Mig ő ezzel foglalkozott, én bementem a kalibába egy kis zsendiczére.

Alig vesztegeltem benn egy negyedórát, midőn kiléptem látom, hogy legalább 100 keselyű és sas kering ott. Mint valami zerge, úgy siettem föl a meredek hegyoldalón, de már későn, mert azok már a fél disznót föllakmározták s megsejtve engem, tovább szálltak. Két lövést tettem utánuk, de bizon csak a levegőt lyukasztották ki golyóim.

A disznónak a másik fele abban az árokban hevert még, a hol megdöglött, egy roppant kőszáli sas (*aquila fulva*) pedig vigan lakmározott husán. Egy

növekedvén végre kis patakok alakjában csurognak le a hegyoldalon.

Számos déli oldalon, hol nem volt bércei fenyő, bár sokszor nem is nagy magasságban, még a bércei fenyő tenyész határa alatt találtam nagy kiterjedésű hómezőket, melyek csak augusztus hó közepe táján olvadtak el, egy részük meg még meg is maradt a jövő télig, utódját bevárando.

A hógörgeteg ellen való védelemre nézve valószínű kincs a bércei fenyő. Az elmúlt télen az itteni havasokon rendkívül nagy hó esett s a tavaszi olvadáskor a „Stenuletye“ nevű, 2150 m. tengerszín fölötti magasságu havason egy kis mélyedésben indult meg a hógörgeteg (lavina), a mely alantabb, a sik havasi fensíkon mintegy 25 kat. holdnyi luczfenyő erdőt elsöpört, úgy fektetvén le a fákat, mint a vizáradat a gabonát. Ott azonban, hol a bércei fenyő tenyészik a hógörgetegnek hírére sem hallani.

A bércei fenyő lombdús ágaival nagyon védi a talajt s azt lehulló sok tűvel javítja s tenyészik, még a kietlen sziklákon is, hol semmi televény föld nincs, egész 2200 méter tengerszín fölötti magasságig.

Fája igen jó tüzelő, minden pattogás nélkül, még nyers állapotban is kitűnően ég; faragványokra jól használható, ágai pedig pipaszáraknak kitűnőek.

Ezek azok, miket a bércei fenyőről rövideden elmondani akartam, nem tartom azonban fölöslegesnek ez alkalommal megemlékezni az itt tenyésző többi fanevekről is, egyuttal megjelölvén tenyészetük határát, a mint következik:

1. Luczfenyő, 1800 m. magasságig szép sudar törzsekkel, azontúl fölmege még 1900-ig, de itt már csak törpe bokor alakjában.

2. Jegenyefenyő, 1500 m. tengerszín fölötti magasságig szép sudar törzsekkel.

3. Erdei fenyő, csak sziklákon 1300 méterig.

4. Havasi fenyő, 2100 méterig, azon túl csak törpült törzsekkel s végre bokor alakban.

5. Bércei fenyő 2200 méterig jól tenyészik, azon túl csak alig 0.5 méter magas bokrokban; a boróka tenyész határa ugyanilyen.

6. Kocsántalan tölgy 1000 m. magasságig.

7. Bükk, 1400 m. magasságig.

8. Közönséges juhar 1200 m.-ig.

9. Kislevelű hárs 900 m.

10. Közönséges köris 1000 m.

11. Virágos köris 700 m.

12. Nyír 1700 m.

13. Havasi éger 1900 m. magasságig, bokor alakban mindenütt.

14. Vörös berkenye 1800 méterig mint fa, vagy cserje.

15. Vörös bodza 1800 méterig mint törpe cserje.

16. Husos som 1000 méterig mint cserje.

17. Lencz 1400 méterig mint cserje.

18. A vadalma és vadvörte 900 méter magasságig.

19. Vörös ribizke 1600 méterig.

20. Egres 1400 méterig.

21. Kecsefűz 2000 m. magasságig mint cserje.

22. Közönséges mogoró 1000 méterig.

23. Málna 1700 méterig; végre pedig fekete és vörös áfonya 2300 méterig is található.

Közli

Baumann Andor.

munkásom vette észre, midőn a patakra ment inni s bár megközelítette vagy ötven lépésnyire, a sas még sem röpködött föl. A hirtelen kaptam puskámat s lövésre készen tartottam abba az irányba, de a sas már nem volt sehol. Emberem vezetett lefelé a patakon, hát a mint fürkészve körül nézek, egy száraz havasi fenyőn megpillantom a sas hatalmas körvonalait; lehetett vagy 200 lépésnyire. Emberemet megállásra intettem, de ez intésemet nem hallván, csak ballagott előre. Célba akarom venni a sast, de az már szárnyra kelt s vigan odább evezett, nem csekély boszuságomra.

Másnap korán reggel ismét kimentem oda, a hol a dög volt s éppen akkor ért oda a vén kőszáli sas is. Mint a kigyó, úgy siklottam az árok széleig, de a dögöt éjjel a kutyák tovább vonszolták s e miatt nem láthattam, hogy hol ül a sas, de annál jobban látott ő engem s igyekezett a magasba emelkedni, azonban vesztére, mert a hirtelen utánna bocsátott golyóm altestét furta át s ő maga bele zuhant a vízbe. Gyönyörű példány volt; a feje s melle egészen a szárnyakig

vörös-sárga volt, jelöl az öregségnek, a farkán pedig a sötét-barna sáv igen széles volt.

Egy fakó keselyűt ez eset után pár nap múlva a Szlevei nevű havason löttem le; nagy köd volt s beloptam mintegy ötven lépésnyire s golyóm a szívet furta keresztül.

Ezzel be is fejeztem az idén a reájuk való vadászatot, mert havazni kezdett s magasan fekvő tanyákat szeptember 14-én oda kellett hagynunk.

Még csak azt kell megjegyeznem, hogy a sasokra lehetőleg erős lövésű fegyvereket kell használni; ilyenek a 450—500-as kaliberű express fegyverek, ezeknek a lövésük erős és nagy távolságra is eredménynyel használható. Magam is „büchs“ puskát használtam 500-as golyós csővel.

A Werndl, Kropatsek s más kis töltényű fegyverek száz lépésen túl már nem használhatók, mert agivális csúcsú lövegük a kis adag lőpor gyöngye lökéréje folytán a sasok kemény tolláról lepattan, vagy ha sért is, a nagy madár a lövést elviszi; kivetni való még

Kérdések.

6. Igen nagyon lekötelné az a t. kartársam, ki velem közölni sziveskednék, hogy általa vagy ismerősei útján kaphatnék-e két-három függőzsinke fészket? Az árát szívesen és köszönettel megfizetném. Szíves értesítést kérem Nagy-Zellő, u. p. Szakál, Nógrád megye küldeni.

Hidvéghy Gy.
érs. erdővéd.

Feleletek.

Lapunk f. hó 16-iki számában Hermán Ferencz kartársunk által a cserüzemre vonatkozólag fölvetett kérdésre legyen szabad nekem is a magam által tapasztaltakat röviden összefoglalva előadni. Örömmel ragadom meg a tollat mindenkor, midőn azt hiszem, hogy ez által kartársaim némelyikének hasznos szolgálatot tehetek, miért is egyuttal a fenyves madár fogására nézve 3. szám alatt tett kérdésre is szolgálak némi utbaigazítással.

Meg kell vallanom, hogy 12 évi gyakorlatom nem tesz elbizakodottá s nem is föltűnési viselkedésemből kísérem meg kartársunk kérdéseire megfelelni; jól tudom, hogy sokan vannak, kik ezt nálamnál helyesebben és jobban tudnák megtenni s nagyon helyesen is tennék az illetők, ha tudásukat lapunkban érvényre juttatnák. Feleleteim a következők:

ad 2. A cserüzem tavaszi időben, tehát nem ősszel, a lombhullás után veszi kezdetét, május hóban, midőn a cserzésre szánt törzsek dús nedvkeringésben vannak, tehát tulajdonkép lombfakadáskor; a legjobb, az az első rendű cser a 15—20 éves állabok adják. A cserzés alá jövő törzsek a levágás után azonnal meghántandók.

ezeknél a fegyvereknél az, hogy a célgömbjük nagyon durva, ugyannyira, hogy száz lépésen túl a célba vett tárgyat szinte egészen elfödi s így nagyobb távolságnál, a milyennel a sasok vadászatánál mindig számítani kell, biztos lövést alig tehetünk velük.

Baumann Andor.

ADOMÁK.

Jó mulatság.

- A. Honnan-honnan barátom?
- B. Sárkányt eresztettem.
- A. Hogy-hogy?
- B. Az anyósom elutazott, azt kísértem ki a vasutra.

A legveszedelmesebb állat.

1-ső vadász. Hidd el barátom, a medve a legveszedelmesebb állat nem, pedig az oroszlán.

2-ik vadász. Hogy-hogy?

1-ső vadász. Igen egyszerűen. Ha fára mászol, utánad mászik, ha vízbe ugrol, utánad ugrik.

2-ik vadász. Ha elbujok? 1-ső vadász. Ő is elbujik...

Nagy óvatosságot kíván az arra való ügyelet, hogy a hántott cser a szárítás alkalmával az esőtől megóvassék, mi okból kellő mennyiségű gyékényekről már a munka megkezdése előtt, jó előre kell gondoskodni s egy pár megbízható embert mindig készletben tartani, hogy a váratlanul jövő zivataroknál a cserhéjat betakarják s kik a munka folyását egyébként is ellenőrizzék.

ad 3. A mult évben bő tapasztalatot szereztem a fenyves madarak fogása körül, midőn sváb szomszédomnak, ki különben foglalkozására nézve fazekas mester, a madár fogásnál kifejtett ügyességét megbámultam. Mestersége mellett ugyanis a derék mesternek télen át a fenyves madarak fogása képezi mellékfoglalkozását, a melyből elég szép mellékjövedelemre tesz szert, mert ebből a jó pecsenyét szolgáltató ártatlan madarakból naponként 25—30 darabot is fog s darabonként 12—15 krajczárjával adja el.

A fenyves madarak nagy előszeretettel viseltetnek a gyalogfenyő bogyói iránt, honnan nevüket is nyerték; szomszédom már november elején készíti elő az ötven centiméter hosszú pálczákat s egyik végüket megfurva, rájuk alkalmazza a mintegy 25 ctm. hosszú lószőrből készült hurkokat s így elkészítve, a gyalogfenyő bokrai között a földbe veri, hogy így a madarak az egyik bokorról a másikra szállva, a hurkokban megfogózanak.

Ha egyes bokrok közt nagy a távolság, azt levagdalt gyalogfenyő galylyakkal mesterségesen szűkíti.

Az ilyen módon általa készített hurkok száma ezernél is több s számuktól függ leginkább a siker is. A kirakott hurkokat gyakrabban meg kell vizsgálni, nehogy a kántor koma (róka) vagy más ragadozók a zsákmányt elemeljék.

Meiszter Gyula
m. kir. közalap. erdőőr.

Különfélék.

Felkérjük mindazokat, kiknek még bármilyen hárálékuk van, hogy ezt december hó elejével kiegyenlíteni sziveskedjenek.

Az apatini bankók. Apatin környékén már régen garázdálkodik egy banda. mely sok pénzt csalt ki a tudatlan, de vagyonos pórnéptől azzal a csalárd ígérettel, hogy száz forintért ezer forintot ad, hamis, de jól megcsinált pénzt. Hogy fortélyuk jobban sikerüljön, először 100 forintot adtak 500 forint jó pénzt egy vagyonos parasztembernek, ki midőn látta, hogy a pénzen minden akadály nélkül tuladhat, azután több ezer forint árát rendelt. A nagy pénzszállítványt még mindig várja, de ez a vásár megalapította a banda hírnevét. Ily módon körülbelül 20.000 frtot csaltak ki csak az apatini hirtelen meggazdagodni akaró parasztoktól. A rendőrségnek végre sikerült a banda fejét, egy Pimpi nevezetű bukott iparos

személyében elfogni. A kárvallottak, büntetéstől félve, nem mernek panaszt tenni, de mindazáltal sikerült szintén befogni körülbelül 10 —16 embert a kik között igen jó módú és tekintélyes gazdák vannak. A dolog természetesen nagyon érdekli az itteni közönséget, mert nap-nap után jönnek újabb leleplezések.

Lefejezte a feleségét. Kormányos Sándor már régebb idő óta volt alkalmazva az egyik aradi szeszgyárban. Nemrég megházasodott s egy ideig boldogan élt szép fiatal feleségével. Az utóbbi időben azonban a különben szorgalmas, józanéletű embert rémlátások kezdték gyötörni, mindenkiről azt hitte, hogy üldözi őt, sőt utóbb még a feleségében is ellenséget látott, ki az ő megrontására tör. Tegnap éjszaka egészen elborult elméje. Mikor hazatért és meglátta feleségét, fölébredt benne a képzelte üldözéseért táplált boszuvágy. Fölkapta a baltát és alvó feleségének fejét két csapással csaknem egészen levágta. Mikor látta, hogy még egy kis bőr tartja a fejet, beretvát keresett elő és azzal teljesen levágta. Azután megmosta a kezét és elment a városkapitányságra, hol följelentette magát.

„Vegyének gyereket!” A nagy gabonaárak következtetését érzi máris a szegény köznép. Különösen nagy a nyomor a szegény palócok között, kiknél a termés is nagyon rossz volt és a mi a fő: krumplijok nem igen termett, a kukorica sem volt valami bőviben. Nem csoda tehát, ha a jó palócok nagyon félnek a hideg téltől. Biztosítani akarják legalább a gyermekeiket. Ugy, a hogy éppen lehet. Minap egy palócasszony Egerben a piaci boltokat sorra járta és egy gyermeket vezetve, a másikat meg karján tartogatva, kínálhatta:

Vegyék meg kérem alásson! Olcsón adom, mert nagyon szeretem szegénykéket . . .

És mikor a boltosok rábámultak, nem is igen értették, hogy mit akar, siránkozóan hozzátette:

Hát vegyék ide legalább télre, nagyon fáznak, nem bírják odahaza a koplalást az ártatlanok.

De bizony nem találkozott vevő a különös árura. Annyit azonban még is elért a szegény asszony, hogy néhány krajcárral megajándékozták.

Az utolsó vacsora. Béres Imréné, született Zsigray Katalin, 45 éves magánzónő meghívta vejét, Brandl Bélát vacsorára. Az asszony vejének kedveskedni akart s maga készítette el a vacsorát, a melyet a legkedélyesebb hangulatban költöttek el. Vacsora után Béresné rosszulról panaszkodott. Veje vigasztalni kezdte hogy majd elmúlik a kis rosszullet, a mit valószínűleg a zsiros étel okozott. Az asszonyt azonban mindig hevesebb fájdalmak fogták elő, úgy hogy kénytelen volt ágyba feküdni. Kevéssel reá Brandlt is erős gyomorgörcsök kezdték kinézni, úgy hogy rövid felóra alatt eszméletét veszítvén rogyott a pamlagra. A cselédleány rögtön orvosért futott, azonban a segély későn érkezett, mert az asszony már halott volt. Az orvos megvizsgálta a kinosan vergődő Brandlt és mérgezést konstata.

Azonnal megtett minden lehetőt, hogy eszméletre térítse, de fáradsága sikertelen volt. Brandt-t reggel felé a kórházba szállították, a hol rövid idő múlva kisenvedett. A rendőrség megindította a vizsgálatot és megállapította, hogy mind a kettő arzenikum mérgezésnek esett áldozatul. Az asszony ugyanis az egerek elpusztítására arzenikumot vásárolt, a melyet a konyhaszekrényben tartott. A mérge véletlenül kiömlött s a lisztbe keveredett, a melyből az asszony aznap a vacsorát főzte. A két holttestet bonczolás végett beszállították a törvényszéki orvostani intézetbe.

Javithatatlan szökevény. Az aradi honvédcsofathoz besorozták katonának Kirityán Illés cigányt, a ki persze sehogy sem érezte magát jól a feszes bakamundérban s a kaszárnya szűk falai között. Kapta magát tehát s megszökött. Nemsokára azonban elcsípték s hat hónapra bezárták. Kirityán Illés azonban nem azért cigány, hogy okulást szerezhette volna. Alig hogy kiszabadult, megszökött ismét. tüstént. Két-három napig megmaradt a kaszárnyában, de most újra kerekelt oldott. Bámulatos őszinteséggel megizente a zászlóaljparancsnokságnak, hogy ne is erőltessék, mert ő nem akar katona lenni. A parancsnokság persze nem hagyja annyiban a dolgot.

Meglopott vőlegény. Biharmegye egyik körjegyzője: K. J. a napokban utazott Erdélybe jegyeséhez, hogy az esküvőjét megtartsa. A vasuti kocsiban kívül még két ur ült, a kik folytonosan figyelemmel kísérték a jegyzőt. A tövisi állomáson az egyik ember a jegyző zsebéből kilopta pénztárczáját, a melyben 760 forint volt. A két „ur“ hirtelen kiszállott s elhajtattott. A megkárosított jegyző észrevette a lopást, de nem volt sem rendőr, sem csendőr az állomáson s így a két jómadár a pénzzel elillant. A nyomozást megindították.

A feltámadt halott. Nagy rémületet keltett Nagy-Mihályon egy Grünwald nevű kereskedő feleségének esete. Az asszony ugyanis hirtelen meghalt; koporsóba is tették és a temetési szertartással is még csak addig akartak várni, míg a táviratilag értesített szülők megérkeznek. Egyszerre tompa nyögés hallatszik a koporsóból. Odarohannak, felszakítják a fedelét és örömmel látták, hogy az asszony nem halt meg, sőt rövid idő alatt magához is tért. Képzeltető a szülők öröme, a kik halottnak hitt leányukat élve látták viszont! A halottaiból feltámadt asszony állapota azóta örömdetesesen javul.

Rablók a kastély környékén. Nyitráról igen rejtélyes eset hírének jelentik. Báró Pittel földbirtokos kálnai kastélyában segélykiáltásokat hallottak. Keresték a zaj okát, de nem tudtak reájönni. Másnap aztán észrevette a báró, hogy a szolgálatában levő Válek József asztalos eltűnt. Értesítették a csendőrséget s a báró is kiküldött vagy száz cselédet az asztalos keresésére. Még díjat is tűzött ki annak, aki az eltűnt ember nyomára jut. Harmadnapra Nyitrán a Zobor-hegy lábánál egy honvéd az ároban egy embert talált, akit

ruhától is megfosztottak és kezén-lábján megkötöztek. Bekísérték a városházára, ahol a nyomoruságosan talált emberben felismerték az eltűnt asztalost. Valek János három napi kalandjáról egész rémtörténetet beszélt el. Ugy adja elő a dolgot, hogy november hó 20-dikán, mikor a műhelyébe indult, három álarczos ember megtámadta s elhurczolta. Hasztalan kiabált, a rablók magukkal vitték s két napig egy mély gödörben hagyták. Étlen-szomjan tengődött itt, mire a második nap estéjén két ember jött a megkötözött asztaloshoz s mikor ez jajveszékelné kezdett, alaposan elpáholták. Aztán belevetették egy ládába, ezt felrakták egy kocsira s elhajtottak vele. Ő aztán — beszéli az esetet — órák hosszáig kinlódott a ládában, míg végre sikerült a fedelét felszakítani s így levethette magát az utra, a hol eszméletlenül maradt mindaddig, míg a honvéd nem találta meg. Így adja elő élményeit az asztalos s elbeszélését, bármilyen rejtélyesen tetszik, egészen valósnak tartják.

A kedves rokon. Furfangos módon csaltak meg egy szegény szegedi cselédleányt, a ki menyasszonyágának örömeire vakon hitt egy jött-ment idegennek. Karlovics Máriának hívják a naiv leányzót, a ki 32 frt-nyi vagyont takarított össze az esküvőjére. A napokban meglátogatta őt egy huszonöt évesnek tetsző, középtermű, szeplősarczu hajadon, össze-vissza csókoltatta és elmondta, hogy az édesanyja százszor csókoltatja, tiszteleti Karlovics Mária elfogadta a csókot is, a tiszteltetést is, azután bátorzkodott csak kérdezni, hogy kit tisztelesen voltaképpen az ő kedves vendégében. A vendég elmondta, hogy neki, Máriának a tulajdon édes unokanővére. Azóta lakik Madarason, a mióta Mária Segeden van. Azért nem tud róla. Különben pedig ő a Miklós néneje. No erre már Mária is szívélyesebb lett, mert Miklós unokaöccsét ő is ismerte. A szeplősarczu hajadon ezután elmondta, hogy a Mária édesanyja küldte hozzá az okból, hogy szólítsa fel Máriát, hogy a pénzét ne postán küldje haza, mert drága a levélbélyeg. hanem vele küldje. A mit szívesen meg is tesz. Karlovics Mária odaadta neki a harminczkét forintját, de azóta nem látta viszont a kedves rokont. Az anyja persze soha se látta a szeplős hajadont, a kit most köröznék.

Pályázatok.

462 szám 1897.

A Nógrád megyei Litke község határában telepítendő állami csemetekert közvetlen felügyelete és gondozása, valamint a kopárokon foganatosítandó erdősítési munkálatoknál való segédkezés céljából betöltendő csemetekerti erdőőri állásra ezennel pályázat hirdettetik.

Az alkalmazás ideiglenes minőségű, de legkevesebb 10 évig fog tartani.

Javadalmazás: 350 frt fizetés, 65 frt lakpénz,

50 frt tűzifa- és marhatartásváltás, 30 frt utazási átalány és 5 frt irodai átalány.

Pályázók felhivatnak, hogy az erdőtörvény 37-ik §-ában előirt minősítésüket, ép és egészséges testalkatukat, jó látó és halló képességüket, életkorukat, a magyar nyelvnek szóban és írásban, a tót nyelvnek legalább szóban való birását, valamint a csemetenevelés terén való jártasságukat igazoló okmányokkal felszerelt és sajátkezüleg irt kérvényeiket alulírt m. kir. erdőgondnoksághoz f. évi december hó 20-ig nyutsák be; megjegyeztetvén, hogy az alkalmazandó erdőőr állomását 1898. évi február hó 1-én elfoglalni tartozik.

Balassa-Gyarmaton, 1897. évi november 18-án.

M. kir. erdőgondnokság.

Szerkesztői üzenetek.

Süteő Oszkár urnak. Tavarnok. A nevére küldött néhány lappéldány azzal a megjegyzéssel érkezett vissza, hogy czimzett ismeretlen s így nem tudva mire vélni a dolgot, annak további küldését beszüntettük. Most elküldtük a jelzett számokat. Bocsánat!

Farkas János urnak Soborsin. Biró László urnak Kunhegyes. Sajnálatos tévedésből előfizetési pénzeik csak most jutottak kézhez. A lapot megküldtük.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos
Podhradszky Emil.

Dr. LENDL ADOLF praeparatoriuma

Budapest, II. Donáti-utca 7.

vesz kitömés czéljából friss állapotban (nyuzatlanul) gyors áruként ládában vagy zsákban beküldve: igen nagy medvét, két kis bocsot, nagy hiúzt, nagy sasokat és nagy füles baglyokat; továbbá nyesteket, nyusztokat, vidrákat stb.

Fontos téli idényre!

Téli halina (Filz) csizmák

(saját gyártmány)

erősek, meleget tartók, csinos kiállításban; 4 évig is viselhetők; jóságért és tartósságért kezességet vállalom.

Árak: uraknak 4 frt 50 kr., nőknek 3 frt 50 kr. Megrendelésnél pontos mérték beküldését kérem.

Lengyel Albert, erdőőr

Ürmös, u. p. Ágostonfalva, N. küllő megye.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapítva 1847.

Brausweller János
Szegeden. Cs. és kir. kizárólagosan
szab. órásmester és műtész, felhalálója
a reménytelen inga-óraknak
alt. alt.

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓÁLLÁSSAL
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszűzditetnek.

MEGJELENT

BLUM és TÁRSA

udvari egyenruha szállítók

legujabb árjegyzéke.

Kérjen mindenki egy példányt ezen kiváló elsőrangú cégtől, mely bérmentve lesz azonnal beküldve.

A nagyméltóságú földművelésügyi m. kir. Ministeriumnak 1894 évi augusztus hó 11-én kelt magas intézkedésével,

cégünk ujjlag megbízott

a nagytekintetű erdőtisztek és az erdészeti altisztek egyenruhájának szállításával.

Tisztelettel értesítjük tehát, hogy nálunk minden néven nevezendő egyenruházati cikkek

hivatalos uton részletfizetésre

megrendelhetők.

POLGÁRI RUHAK

a legjobb francia és angol divat szerint készítetnek.

Vidéki megrendelések kiváló figyelemmel eszközöltetnek.

Óvakodjék mindenki oly cégektől, melyek olcsóbb ajánlattal akarják régi vevőinket félrevezetni

Kiváló tisztelettel

BLUM és TÁRSA

BUDAPEST IV.

Sütő utca 2. Szervitater sarkán.

elsőrangú egyenruha készítő intézete.

Ő csász. és kir. Fensége József Főherceg udvari szállító
A földművelés m. kir. Ministerium szállító.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.